

Strømmen er folkets eiendom - ta et oppgjør med markedsmakta

De skyhøye strømprisene er usosiale og uakseptable. De er en tung belastning for mange husholdningers økonomi. De truer grunnlaget for norsk industri. De er også en trussel mot en rekke andre næringer, inklusive landbruket, og truer tusenvis av arbeidsplasser. De vil også true det grønne skiftet dersom industrilokomotiver flyttes ut av landet.

SV vil at samfunnet skal se på strøm som kritisk infrastruktur, og sikre varige, overkommelige og forutsigbare priser for folk og næringsliv. Markedsliberalismen er ubrukelig når det kommer til en tjeneste som strøm. Dette er en erkjennelse som også har nådd industrien, til og med NHO.

Store industrilokomotiv som Yara, Eramet og Celsa Armeringsstål påpeker i et brev til NVE at strømkrisa i stor grad handler om at utenlandskablene som skulle være "utvekslingskabler" er endt opp som ren "drenering av norsk kraft". De påpeker også at krafteksporten fortsetter for fullt sjøl om det er tørrår. Til slutt konkluderer de med at det nå er bygget så mange kabler at uansett utbygging av ny kraft vil denne forsvinne ut av landet.

Eventuelle hybridkabler med strømekспорт fra havvindmøller vil forsterke problemet.

SVs forhandlere har fått forbedret regjeringas kompensasjonsordninger for strømprisene i flere omganger. Det er bra. Fortvilte mennesker har trengt hjelp her og nå, og SV har stilt opp. Men på lengre sikt må det hardere lut til. Selve systemet er overmodent for utskifting. Markedets vilkårlighet må erstattes av samfunnsstyring, slik fagbevegelsen krever.

SVs landsstyre vedtok nylig en rekke krav til en ny energipolitikk. Vestfold og Telemark SV slutter seg til dette. Vi vil blant annet at

* Kraftproduksjon i større grad skal prioriteres til bestemte formål som utvikling av grønn industri. Energiloven må endres for å få dette til.

* Det etableres et statlig selskap som kjøper opp strøm og tilbyr folk og industri på rimelige vilkår på langtidsavtaler. Her inngår også muligheten for et 2-pris-

system som samtidig innebærer en makspris på et vanlig forbruk.

* Eksport av kraft til utlandet via kabler skal reguleres ut fra hensyn til forsyning og strømpris i Norge. SV støtter en reforhandling med EU og Storbritannia for å få dette til, og er mot å bygge nye utenlandskabler.

* Elektrifisering av sokkelen skal gjennomføres gjennom utbygging av havvind, primært flytende havvind, og ikke med strøm fra land.

* Uttak av vann fra vannmagasinene skal begrenses når dette er nødvendig for å sikre en rimelig strømpris. Regjeringen må utrede økte krav til magasinifylling.

* Norge skal ha råderett over egne kraftressurser. SV var og er mot norsk deltakelse i EUs energiunion og EUs energibyrå ACER, og vil ta EUs tredje energimarkedspakke ut av EØS -avtalen.

Det siste er ikke minst viktig. EUs fjerde energimarkedspakke er vedtatt i EU, og ligger nå hos Regjeringa, med blant annet enda videre fullmakter til ACER og dermed EU. Vi er nå inne i ei tid der folk gjør opprør, og der mange innser at markedssystemet for strøm har spilt fallitt. Når også industriledere anbefaler en helt ny politikk, og fagbevegelsen aksjonerer, er det på tide at regjeringa tar grep. En omlegging av energiloven, ingen nye utenlandskabler, statlig strømselskap, reforhandling av kraftavtaler, ingen elektrifisering av sokkelen med strøm fra land og et brudd med EUs markedstvang er SVs oppskrift på å unngå nye strømkriser, satse på grønn industri og redde tusenvis av arbeidsplasser.

Vestfold og Telemark SV støtter demonstrasjoner og markeringer i Industriaksjonens regi 15.februar, og oppfordrer våre medlemmer til å delta i markeringer og markere SVs syn.